

Rapport for Den kulturelle skolesekken i Lørenskog 2022–2023

Lørenskog
kommune

Innhold

Mål for DKS i Lørenskog.....	3
Organisering og administrering	4
Forankring i skolen	4
Elevmedvirkning	5
Finansiering.....	6
Utvelging av program	7
Direktekommuneordningen.....	7
Programmet for 2022–2023.....	8
Samarbeid og synergieffekter	13

Den kulturelle skolesekken i Lørenskog, 2022–2023

Den kulturelle skolesekken er en nasjonal satsing som skal bidra til at alle skoleelever i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Den kulturelle skolesekken er et samarbeidsprosjekt mellom Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Den kulturelle skolesekken (DKS) har vært en del av regjeringens kulturpolitiske satsing for grunnskolen siden 2001, og ordningen feiret 20-årsjubileum i 2021. DKS fikk fra og med skoleåret 2006–2007 status som fast ordning.

Lørenskog kommune er én av elleve (per skoleåret 2022–2023) såkalte direktekommuner, det vil si en kommune som mottar hele andelen av øremerkede, statlige midler direkte – og som selv sørger for hele DKS-tilbudet til grunnskolene.

Mål for DKS i Lørenskog

Det kom en ny stortingsmelding for barne- og ungdomskultur i 2021: Meld. St. 18 (2020–2021), «Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge». Her er det nye mål for DKS-ordningen. Målene sier at Den kulturelle skolesekken skal:

- *vere eit gratis tilbod for alle barn og unge i grunnskolen og vidaregåande skole og skal tilbydast jamleg*
- *sikre at barn og unge får eit likeverdig kunst- og kulturtilbod av høg kvalitet, uavhengig av kvar dei bur, slik at dei kan gjere seg kjende med og utvikle forståing for eit variert spekter av kulturuttrykk*
- *bidra til barn og unge si danning og utdanning, slik dette er formulert i overordna læreplanar i fag*
- *formidle eit kulturtilbod som blir opplevd som relevant, og som representerer eit kulturelt mangfald av tilbod og utøvarar*
- *vere eit samarbeid mellom kultursektoren og utdanningssektoren på alle nivå for å sikre god planlegging, forankring og tilrettelegging*
- *bidra til å styrkje norsk språk, dei samiske språka, dei nasjonale minoritetsspråka og norsk teiknspråk som grunnleggjande kulturberarar*
- *bidra til å formidle kunst- og kulturtilbud til barnehagebarn*

Forsidebilde: *Together as one tour* i Rådhusparken med African Sunz, DJ Maikel og Are Tomter Hansen (foto: Siri Adorsen)

DKS Lørenskog følger de nasjonale målene. Vi har også noen lokale mål, vedtatt i overordnet plan fra 2021. De lokale målene sier at Den kulturelle skolesekken skal:

- *bidra til oppfølging av kommunens ungdomssatsing*
- *bidra til å gi barn og unge i Lørenskog kjennskap til lokale utøvere og kulturinstitusjoner*
- *sikre at elevene får mulighet til medvirkning gjennom dialog, deltagelse og innflytelse, og dermed sikre at de får et eierskap til programmet*

Kulturtilbudene skal være av høy kvalitet og vise hele bredden av kulturuttrykk. I løpet av ti års skolegang vil alle skoleelever få kulturtilbud innen sjangrene scenekunst, visuell kunst, musikk, film, litteratur og kulturarv – og også kunstarter i samspill.

DKS Lørenskog legger vekt på tilbud som gir kjennskap til lokal kultur, både i form av kulturhistorie og innsikt i nye Lørenskog. Mange av tilbudene har en form for lokal tilknytning. Lørenskog kommune er en av landets største innvandringskommuner og har dermed en flerkulturell befolkning. Vi synes derfor det er spesielt viktig å legge vekt på kulturelt mangfold i en del av tilbudene.

Organisering og administrering

Den kulturelle skolesekken er et delt ansvar mellom Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Også på kommunalt nivå er ansvaret delt mellom kultursektoren og skolesektoren. Begge direktørene for disse sektorene sitter i styringsgruppen for DKS i Lørenskog.

Den daglige driften for DKS følges opp av DKS-leder og DKS-koordinatorer ved kulturskolen. Disse organiserer, følger opp og utvikler skolesekken, holder kontakten med skoler, kulturinstitusjoner og utøvere – og iverksetter opplæring ved behov. I tillegg har rådgiver i kultursektorens stab ansvar for rapportering, oppfølging av økonomi, kontraktskriving og nettsider.

Det er kulturkontakter og kulturverter på alle skolene, se neste punkt.

Forankring i skolen

De DKS-ansvarlige deltar jevnlig på skoleledermøtene for informasjon og diskusjon, både om ordningen generelt og om bestemte produksjoner.

Det er opprettet et nettverk av kulturkontakter ved skolene. Kulturkontaktene er koordinatorenes bindeledd til skolene og sikrer dialog for utvikling av tilbudene. Nettverket møtes en gang hvert halvår.

De DKS-ansvarlige sørger for å ha en direkte kontakt med alle skoler, både gjennom møter med kulturkontaktene og gjennom hyppige oppdateringer per e-post og eventuelt telefon. Hver høst reiser de DKS-ansvarlige rundt på skolene og besøker lærermøtene slik at lærerne kan bli oppdatert på DKS og informert om suksessfaktorer, fagrelevans, forventninger og gjennomføring ved skolene. I størst mulig grad vises det til produksjonenes relevans for læreplanenes kompetansemål. Mange av produksjonene har også forslag til for- og etterarbeid som skolene kan bruke etter eget ønske. På møtene får vi også viktige tilbakemeldinger og forslag til forbedringer når det gjelder informasjon i forkant av en produksjon og praktiske ting rundt gjennomføringen.

Om produksjoner krever spesiell oppfølging av skolen, blir disse forankret hos rektorene og skoleledelsen slik at man sikrer god oppfølging. De DKS-ansvarlige har også jevnlig kontakt med skoler med mottaksklasser og elever med behov for tilrettelagte tilbud om utvelgning av produksjoner for DKS.

Skolene har også kulturverter (elevverter) som hjelper kulturkontaktene med å forberede DKS-arrangementer ved skolene. Kulturvertene kan bidra med praktisk tilrettelegging for produksjonene og informasjonsarbeid til medelever og lærere. De DKS-ansvarlige arrangerer kulturvertkurs i begynnelsen av hvert skoleår. Etter endt skoleår mottar kulturvertene en attest som bekreftelse på at de har hatt verv som kulturvert.

Skolene og elevene får gi tilbakemelding på produksjonene og komme med ønsker om nye tilbud gjennom nettverksmøter for kulturkontaktene og møte i referansegruppen med kulturverter. De DKS-ansvarlige oppfordrer ellers til at lærere og kulturkontakter kan komme med innspill på produksjoner de har sett. Vi ønsker gjennom dette at skolene skal kunne få et eierforhold til skolesekken. Barneskolene og ungdomsskolene har en representant hver i fagrådene.

DKS Lørenskog har valgt en ordning med hovedsakelig trinnvise produksjoner hvor flere av dem, eller i hvert fall sjangeren, gjentas over flere år. Dette gjør at skolene er forberedt og lettere kan bruke tilbudet i sammenheng med læreplanen. Alle elever på samme trinn får det samme tilbudet, slik at ingen skoler skal føle seg forbigått.

Elevmedvirkning

Det er ønskelig at også elevenes synspunkter skal komme frem ved evaluering av tilbudene. Kulturvertene har derfor også en viktig oppgave som referansegruppe. De innhenter tilbakemeldinger fra sine medelever som de sender inn. Hver vår samles kulturvertene for samtale om produksjonene som har vært ved deres skole.

I 2022 samlet vi også en gruppe elever fra barnetrinnet og en fra ungdomstrinnet som fikk gi råd om utvelgelsen av kommende DKS-produksjoner. De unge fikk en rask innføring i kvalitetsbegreper og rammer for utvelgelse, og deres avstemming fikk stor betydning for fagrådets endelige avgjørelse. Vi erfarte at mange ungdommer var opptatt av om de gav de «riktige svarene». Derfor vil ungdommene som ønsker å delta i ungdomsrådet, få et kritikerkurs i forkant av neste utvelgelse de skal delta på.

Tre kulturverter fra mellomtrinnet fikk være medprodusenter på *Spor* i Nords forestilling *Songs from a secret place*. Forestillingen ble vist for elevene på 7. trinn skoleåret 2021–2022 og for 6. trinn i 2022-2023.

DKS Lørenskog samarbeidet med DKS Bærum og Kulturtanken om forestillingen *Demokratikonserten*. Forestillingen ble vist for 6. trinn i desember. Elever ved Fjellhamar og Luhr skoler har vært testpublikum og på den måten vært med på å påvirke utviklingen av konserten i produksjonsfasen. I forestillingen bruker elevene iPad til å være med og bestemme hvordan konsertens innhold skal bli. Elevene gjør valg som påvirker konsertens utvikling og som settes i kontekst med hvordan et demokrati fungerer.

Finansiering

Den kulturelle skolesekken finansieres av spillemidler som fordeles av Kulturdepartementet via Kulturtanken. For skoleåret 2022–2023 mottok Lørenskog kommune 1 378 102 kr. I og med at Lørenskog kommune er en direktekommune, mottok vi hele summen direkte.

Som en følge av omorganiseringen av Kulturtanken – Den kulturelle skolesekken på nasjonalt nivå, ble skolekonsertordningen (tidligere Rikskonsertene) avviklet og ansvaret for skolekonsertene ble overført til kommunen. De 120 000 kr som kommunen tidligere brukte på skolekonsertabonnementet, inngår nå i budsjettet for Den kulturelle skolesekken.

Alle spillemidlene skal gå til kulturproduksjoner og det skal ikke brukes spillemidler til administrasjon. En forutsetning for å få tildelt midler av spillemiddeloverskuddet er at kommunene selv også legger penger inn i skolesekken. Lørenskog kommune bidrar med lønnsmidler til administrasjon og til noen formidlere fra biblioteket og kulturskolen. Samproduksjoner som dette årets *I'm still standing* finansieres gjennom budsjettene til både kultursektoren og oppvekst og utdanningssektoren. Kultur bidrar også med midler til kulturvertkurs og nettverkssamlinger.

Utvelging av program

I og med at DKS Lørenskog har en trinnvis ordning, er det mulig å gjenta et tilbud flere ganger, da vi stadig vil få et nytt publikum. Spesielt vellykkede produksjoner ønsker vi derfor å kunne benytte i flere år. Den store fordelene med produksjoner som gjentas, er at skolene er godt forberedt og dermed lettere kan bruke for- og etterarbeid fordi de kjenner til innholdet. Dette setter også skolene i stand til å tilpasse tema fra læreplanen som passer produksjonen fra DKS. DKS Lørenskog ønsker samtidig å bidra til videreutvikling av produksjoner, og har gjort dette med for eksempel bygdemuseets *Vi lever av jorda* som med DKS' støtte har blitt utviklet til *Fra jord til bord*.

DKS Lørenskog mener imidlertid at det også bør være flere nye produksjoner hvert år. Kunstnere innen ulike sjangre sender inn programforslag samt invitasjoner til å se forestillinger. Det er nasjonal søknadsfrist 1. oktober, og alle programforslag sendes inn via DKS-portalen. For skoleåret 2022–2023 kom det inn 970 forslag, som alle ble lest og vurdert av personer med fagkompetanse, og hvor aktuelle produksjoner senere ble behandlet i fagråd.

DKS Lørenskog bidrar også til nyproduksjon, og har bidratt med støtte og elev-medvirkning i *Songs from a secret place* og *Demokratikonserten*. Vi koblet også sammen to innkomne forslag – *Skolegårdsmodellen* og *Together as One tour* og laget en produksjon som turnerte i Lørenskog, Bærum og Eidsvoll kommuner dette skoleåret.

Det er et krav om at produksjonene skal holde høy kvalitet og være profesjonelle. Det ble opprettet egne fagråd for de ulike sjangrene. Fagrådene vurderte de innkomne forslagene. Referansegruppen med kulturverter og kulturkontaktene er viktige når det gjelder å vurdere om en produksjon var så bra at den bør gjenbrukes. I forkant av fagrådernes avgjørelser fikk også elevgrupper gi råd om valg av produksjoner, se avsnittet om elevmedvirkning. En viktig faktor for utvelgelsen vil også være å sikre at alle kunstformer er ivaretatt.

Programmet forankres hos styringsgruppen for DKS.

Direktekommuneordningen

Som nevnt er en direktekommune en kommune som mottar hele andelen av øremerkede, statlige midler direkte – og som selv sørger for hele DKS-tilbudet til grunnskolene. Lørenskog har vært direktekommune så lenge ordningen har eksistert.

Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet utarbeidet nye kriterier for direktekommunene, som ble fastsatt til sommeren 2022. I den forbindelse måtte alle kommuner som ønsket å være direktekommune, også de som allerede var det, sende søknad til Kulturtanken om å få være direktekommune. Søknadsfristen var 1. oktober 2022.

Lørenskog kommune sendte søknad om å forbli direktekommune, i henhold til vedtak i formannskapet 20. april 2022. Søknaden ble innvilget 15. desember 2022 og avtale mellom Kulturtanken, Lørenskog kommune og Viken fylkeskommune ble signert mars 2023. Fra og med skoleåret 2023–2024 er det åtte direktekommuner i landet.

Programmet for 2022–2023

Dette er programmet slik det var planlagt. To produksjoner ble ikke gjennomført fordi utøverne av ulike årsaker valgte å avlyse oppdraget, og det var ikke mulig å finne en erstatning på så kort varsel. Disse er merket med *.

1. trinn: Inn i munnen

Litteratur

Malin Hellebø tar med seg boka *Inn i munnen – ei bok om dyremunnar*, bilder og noen stilige hodeskaller for å fortelle om alle de fantastiske munnene.

1.–2. trinn: Den evigunge bestefaren

Scenekunst

Den evigunge bestefaren er en intim forestilling i brytningspunktet mellom fortellerkunst og sirkus. Diego Belda hopper mellom å være fortelleren og bestefar Lalo.

1.–2. trinn: Den mørkredde ridder

Scenekunst

Erlend Tveite tar publikum med på en humoristisk reise til en annen tid. Ridder Rolf er en tøff ridder som dreper drager og redder jomfruer. Men hva vil skje om noen får vite at han er redd for mørket?

1.–4. trinn: Plopp

Musikk

Rockebandet Plopp er bandet som får deg til å digge rock! Med humor og spilleglede blir publikum tatt med på en forrykende rockekonsert. Tre dyktige musikanter er alt som trengs.

2. trinn: Konrad og Carlito

Litteratur

Forfatter Finn Evensen vil fortelle om bøkene sine gjennom tekst og sanger. Han vil også fortelle litt om hvordan man kan lage egne fortellinger.

3. trinn: Hva forteller tegningen?

Visuell kunst

Elevene møter illustratør og avistegner Egil Nyhus. Elevene får se en utstilling og samtale med kunstner. Nyhus vil vise noen tegnetips og elevene får en illustrasjonsoppgave.

3. trinn: Magiske hamskiftere

Kulturarv, litteratur, musikk

En fortellerforestilling med utgangspunkt i en samisk fortelling. Elevene lærer om samiske sagn, joik og får høre en spennende beretning. Elever fra Solheim skole har deltatt i medvirkningsprosjekt. Med Marianne Sundal og Viktor Bomstad.

3–4. trinn: Høst, vinter, vår og sommer – tiden som var og tiden som kommer*

Scenekunst, dans

En danse- og musikkforestilling med tre utøvere. Prosjektet handler om årstidene, endringen av årstidene og klimakrisen.

4. trinn: Nisser, nøkk og troll i miljøkampens tid

Litteratur

Skog og natur er noe av det eldste vi har, og avgjørende for at dyr og mennesker skal kunne leve på jorda. Hvordan kan vi greie å ta vare på naturen, og hindre at den forsvinner? Forfatter Sigbjørn Mostue går inn i disse spørsmålene med spenning, humor og skikkelser fra gammel folketro.

4. trinn: Bokprat

Litteratur

Bokprat i biblioteket er et tilbud fra Lørenskog bibliotek til alle fjerdeklassingene i kommunen. Sees i sammenheng med forfatterbesøket.

4. trinn: Det rasler i røysa

Scenekunst, kulturarv

Forestillingen *Det rasler i røysa* er et historisk spill med utgangspunkt i gravhaugene i Haneborglia. Skuespillerne Lea Hiorth og Henrik Stoltz Vernegg byr på sang, dans, historie og romantikk.

5. trinn: Komposisjonsverksted

Musikk

Et praktisk verksted ved Christian Skaugen og Andreas Lønmo Knudsrød hvor elevene bruker ulike klangobjekter man i utgangspunktet ikke tenker på som et instrument. Elevene får prøve ut klanger og muligheter, og trener på å tilpasse seg hverandres ideer.

5. trinn: Ekornes i 100 – rytmer fra hele verden

Musikk

Kenneth Ekornes har med seg mange perkusjonsinstrumenter og fremfører rytmer fra hele verden.

5. trinn: Mitt blikk

Visuell kunst

Kunstnermøte med fotografen Espen Tollefsen. Vi ser på perspektiv og komposisjon med eksempler fra kunstnerens egne arbeider og en sving innom kubismen i kunsthistorien. Barna får hver sin pakke med fotografier fra Lørenskog som de skal bruke til å skape sitt eget bilde.

5.–7. trinn: The games we play

Scenekunst

The games we play er en danse- og parkourforestilling som handler om viktigheten av lek i livet. Med Gerd Kaisa Vorren, Sofus Engholm Hansen, Nickolaj Lundquist og Martine Bentsen.

6. trinn: Animasjonsverksted

Film

Animasjonsverksted ved Elin Aasheim. Elevene får prøve seg på ulike animasjonsteknikker gjennom fem stasjoner.

6. trinn: Fra bord til jord

Kulturarv

Elevene blir med på matens reise fra såing til den ender på tallerkenen. Ved Museene i Akershus i samarbeid med hagelaget, historielaget, bygdekvinnelaget, husflidslaget og økolaget.

6. trinn: Songs from a secret place

Musikk, scenekunst

Gruppen Spor i Nord vil gjennom musikk og tekst i forestillingen *Songs from a secret place* formidle hvor viktig det er å leve med naturen og ta vare på alt som lever. Dette gjør de gjennom sanger fra ulike nordiske land og tekster laget Tine Johnsgaard.

6. trinn: Demokratikonserten

Musikk

I *Demokratikonserten* får alle elevene være med og bestemme hvordan konserten skal bli. Med iPad eller annet læringsbrett, har alle elevene en likeverdig stemme og bidrar demokratisk til konsertens utvikling. Musikerne Marianna Sangita Røe, Knut Sævik og Andreas Røysum tar utfordringene på strak arm og resultatet er at ingen konserter blir like.

7. trinn: Fons Olavus Rex

Kulturarv, scenekunst

Omskrevet utgave av *Spillet om Olavskilden*, som bygger på sagnet om Olavskildens virkning. Her beskrives et møte mellom to munker, en jeger og en heks/hulder.

7. trinn: En samling av form og farge

Visuell kunst

I anledning galleriets 20-års jubileum setter vi opp en stor utstilling bestående av et bredt utvalg kunstverk fra Sammlung Würth. Besøket starter med en omvisning i utstillingen hvor elevene deltar aktivt. Etter omvisning går klassen til verkstedet hvor de får bruke kunnskapen de har lært i galleriet gjennom en praktisk og kreativ kunstopp-gave.

7.–10. I'm still standing

Musikk, scenekunst

Det årlige samarbeidsprosjektet mellom valgfaget produksjon for scene, DKS Lørenskog, kulturskolen og produksjonsenheten i Lørenskog hus. Årets tema er folkehelse og livsmestring, som formidles gjennom sang, dans, teater, og samspill.

8. trinn: Smak av dans

Scenekunst

45 minutters danseverksted for alle klasser på 8. trinn med Panta Rei danse-teater.

8. trinn: Bokprat

Litteratur

Biblioteket kommer til skolene. De forbereder bøker tilpasset alder og ulike interesser for elevene på 8. trinn. De prioriterer bøker de synes er gode og vet at ungdom liker. De åpner for dialog med elevene.

8. trinn: Sameblod

Film

I filmen *Sameblod* møter vi 14 år gamle Elle Marja som er en reindriftssamisk jente. Hun blir utsatt for rasisme på 1930-tallet, og rasebiologiske undersøkelser på kostskole. Formidling ved Lars Ole Kristiansen.

8.–10. trinn: Together as One tour

Musikk

Are Tomter Hansen fyller opp en lastebil med lydutstyr. Han, gruppen African Sunz (Dennis Kimani og Balita Buhendwa) og DJ Maikel Antonio Rojas Heredia gjennomfører to strålende konserter ute i Rådhusparken. Tekstene fremføres på norsk, engelsk, fransk og swahili.

9. trinn: Arkitekturverksted

Visuell kunst

Arkitekturverksted i Lørenskog hus. Anders K. Christensen formidler arkitektur, historie, matematikk og fysiske lover. Elevene deltar aktivt i bygging av grunnelementer i arkitekturen og får oppleve trykk og strekk direkte på kroppen.

9. trinn: Si det – se det – skriv det

Litteratur

Skriveverksted for ungdom med utgangspunkt i den muntlige fortellingen. Kurset varer i 1,5 time og elevene skal ved kursets slutt ha produsert korte skriftlige tekster basert på forskjellige temaer som kursholder Marianne Sundal og elevene velger ut sammen.

9. trinn: Fortellingen om Josef

Kulturarv, musikk, litteratur

Forteller Helga Samset og jazzmusiker Jonas Kilmork Vemøy skaper stor fortellerkunst i *Fortellingen om Josef*. Fortellingen forener kristendom, islam og jødedom på en unik måte, og er et referanseverk i verdenslitteraturen.

10. trinn: Peer Gynt tegneserieroman

Visuell kunst, litteratur

Tegneserieskaper Geir Moen har sammen med manusforfatter David Zane Mairowitz, laget en tegneserieversjon av Henrik Ibsens dramatiske dikt *Peer Gynt*. Geir Moen vil fortelle om prosessen med å omskape stoffet i bilder, og utfordringene det medførte. Det blir en spennende gjennomgang av *Peer Gynt* i tegneserieform, noe som kan gjøre historien mer tilgjengelig for elevene.

10. trinn: Påvirka! Om selvstendige valg i influencernes tid*

Film

Den unge filmskaperen Emilie Blichfeldt inviterer elevene på 10. trinn til foredrag og filmvisning. Hun vil vise sin egen kortilm *How do you like my hair?* En vakker kjærlighetshistorie, som også viser hvordan det er mulig å fri seg fra den kvelende tvangstrøya som smale utseendeidealer utgjør, og å finne skjønnhet utenfor opptrakkede stier.

Samarbeid og synergieffekter

De ulike utøverne kommer fra fjern og nær, og DKS Lørenskog følger prinsippet om at elevene skal møte profesjonelle kunst- og kulturtilbud med høy kunstnerisk kvalitet.

Et annet prinsipp er at skolesekken må forankres lokalt. DKS Lørenskog ønsker derfor å samarbeide med naturlige samarbeidspartnere i kommunen. Dette skoleåret har vi samarbeidet med Lørenskog bibliotek, Lørenskog hus, Lørenskog kulturskole, Lørenskog kino og Lørenskog bygdemuseum. Bygdemuseet samarbeider med husflidslaget, historielaget, økolaget, hagelaget og bygdekvinnelaget i *Fra jord til bord*.

DKS Lørenskog samarbeidet med DKS Bærum og Kulturtanken om produksjonen *Demokratikonserten*.

Lørenskog
kommune

Den kulturelle
skolesekken
Lørenskog

Lørenskog kommune

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog

Telefon: 67 93 40 00

postmottak@lorenskog.kommune.no

www.lorenskog.kommune.no

www.denkulturelleskolesekken.no/lorenskog